

3 SEM TDC EDCN (CBCS) DSC 3

2 0 2 0

(Held in April–May, 2021)

EDUCATION

(Discipline Specific Course)

Paper : DSC-3

(Sociological Foundation of Education)

Full Marks : 80

Pass Marks : 32

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. তলৰ নিৰ্দেশনানুসৰি উত্তৰ দিয়া : $1 \times 8 = 8$

Answer the following as directed :

(a) “শৈক্ষিক সমাজতত্ত্ব হ’ল ব্যক্তি আৰু তেওঁৰ
সাংস্কৃতিক পৰিবেশৰ মাজৰ আন্তঃক্ৰিয়া সম্পৰ্কে কৰা
অধ্যয়ন।” কথাষাৰ কোনে কৈছিল ?

“Educational sociology is the study of
interaction of the individual and his
cultural environment.” Who said
this?

(b) আধুনিক শৈক্ষিক সমাজতত্ত্বৰ পিতৃ আছিল ____ ।
(খালী ঠাই পূৰ কৰা)

____ was the Father of Modern
Educational Sociology.

(Fill in the blank)

(c) সামাজিকীকৰণৰ এটা বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰা ।

Mention one characteristic of
socialization.

(d) “বিদ্যালয় এখন ক্ষুদ্র সমাজ।” কথাষাৰ কোনে
কৈছিল ?

“School is a miniature society.” Who
said this?

(e) কোনে প্ৰথমবাৰৰ বাবে ‘human resource
development’ শব্দটো ব্যৱহাৰ কৰিছিল ?

Who used the word ‘human resource
development’ for the first time?

(f) NREPৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটো কি ?

What is the full form of NREP?

(3)

(g) দ্বিতীয়ক দলৰ এটা বৈশিষ্ট্য লিখা।

Write one characteristic of secondary group.

(h) 'গণতন্ত্র' শব্দটো কোন শব্দৰ পৰা উৎপত্তি হৈছে?

From which term the word 'democracy' has been derived?

2. সমাজতত্ত্ব আৰু শৈক্ষিক সমাজতত্ত্বৰ মাজৰ দুটা পাৰ্থক্য উল্লেখ কৰা। 2

Mention two differences between Sociology and Educational Sociology.

3. অভৌতিক সংস্কৃতিৰ দুটা উদাহৰণ দিয়া। 2

Give two examples of non-material culture.

4. সামাজিক অসমতাৰ দুটা কাৰণ লিখা। 2

Write two causes of social inequality.

5. গণতন্ত্রৰ দুটা বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰা। 2

Mention two characteristics of democracy.

16-21/525

(Turn Over)

(4)

6. ভাৰতৰ মহিলাসকলৰ শিক্ষাৰ দুটা সমস্যা লিখা। 2

Write two problems of women's education in India.

7. তলত দিয়াবোৰৰ চমু টোকা লিখা : 4×5=20

Write short notes on the following :

(a) শিক্ষা আৰু মানৱ সম্পদৰ বিকাশ

Education and human resource development

(b) ঐক্যমত তত্ত্ব

Consensus theory

(c) সামাজিকীকৰণৰ মাধ্যম হিচাপে পৰিয়াল

Family as an agency of socialization

(d) সামাজিক পৰিৱৰ্তনৰ মাধ্যম হিচাপে শিক্ষা

Education as an instrument of social change

(e) সাম্যবাদৰ নীতিসমূহ

Principles of communism

16-21/525

(Continued)

(5)

8. ৰাষ্ট্ৰীয় সংহতি বুলিলে কি বুজা ? ৰাষ্ট্ৰীয় সংহতি গঢ়ি তোলাৰ ক্ষেত্ৰত শিক্ষাৰ গুৰুত্ব বৰ্ণনা কৰা। 4+6=10

What do you mean by national integration? Describe the importance of education for development of national integration.

অথবা / Or

- শান্তি শিক্ষাৰ সংজ্ঞা লিখা। শান্তি শিক্ষাৰ লক্ষ্য আৰু উদ্দেশ্যসমূহ আলোচনা কৰা। 4+6=10

Define peace education. Discuss the aims and objectives of peace education.

9. সাংস্কৃতিক পৰিৱৰ্তনৰ অৰ্থ লিখা। সাংস্কৃতিক পৰিৱৰ্তনৰ কাৰকসমূহ আলোচনা কৰা। 3+7=10

Write the meaning of cultural change. Discuss the factors of cultural change.

অথবা / Or

- অৰ্থনৈতিক উন্নয়নৰ কৌশলসমূহ কি কি ? বহুলাই ব্যাখ্যা কৰা। 10

What are the strategies of economic development? Explain in detail.

16-21/525

(Turn Over)

(6)

10. গ্ৰামাঞ্চলৰ জনসাধাৰণৰ বিভিন্ন সমস্যাবোৰ কি কি ? ভাৰতীয় গ্ৰাম্য জনসাধাৰণৰ সমস্যা সমাধানত শিক্ষাৰ ভূমিকা সম্পৰ্কে লিখা। 5+6=11

What are the different problems of rural population? Write about the role of education in solving the problems of rural population in Indian society.

অথবা / Or

- অনুসূচিত জাতি আৰু অনুসূচিত জনজাতি কাক বোলে ? ভাৰতত অনুসূচিত জাতি আৰু অনুসূচিত জনজাতিৰ বাবে থকা সাংবিধানিক সুবিধাবোৰ আলোচনা কৰা। 4+7=11

What are called Scheduled Castes and Scheduled Tribes? Discuss the constitutional provisions of the SC and ST people in India.

11. গণতন্ত্ৰ বুলিলে কি বুজা ? গণতান্ত্ৰিক শিক্ষাৰ মূল উদ্দেশ্যসমূহ আলোচনা কৰা। 4+7=11

What do you mean by democracy? Discuss the basic objectives of democratic education.

16-21/525

(Continued)

(7)

অথবা / Or

বর্তমান ভাৰতীয় সমাজৰ প্ৰেক্ষাপটত ধৰ্মনিৰপেক্ষ শিক্ষাৰ
গুৰুত্ব আলোচনা কৰা। 11

Discuss the importance of secular
education in the context of present Indian
society.

★★★